# محتوای درسی جلسه اول
# ماهیت قواعد فقهی

استاد: دکتر مصطفی ذوالفقارطلب
دستیار: روناک خالدیان

# تعریف قواعد فقه

این اصطلاح مرکب از دو واژه قواعد و فقه می باشد که برای دستیابی به مفهوم واحد تحت عنوان یک ( فنّ و یا علم مستقل) به تعریف هر یک از اجزای آن (قواعد) و (فقه) می پردازیم:

# قواعد

۱. در لغت به معنای پایه و اساس هر چیز؛ خواه مادی مانند پایه های ساختمان و خواه معنوی مانند قواعد دین ( ارکان دین).

۲. در اصطلاح: قضية كلية منطبقه على جميع جزئياتها.

# فقه

در لغت:
به معنای فهم

در اصطلاح :
العلم بالأحكام
الشرعية
العمليةالمكتسب
من أدلتها
التفصيلية

# تعاريف متعدد قواعد فقه

١. الأمر الكلى الذى ينطبق عليه جزئيات كثيرة يفهم احكامها منها.
٢. حكم أكثريى لا كلى ينطبق عليه أكثر جزئياته لتعرف أحكامها منه.
٣. أصول فقهيه كلية فى نصوص موجزة دستورية تتضمن أحكاماً تشريعية عامة فى الحوادث التى تدخل تحت موضوعها.
٤.قضية شرعية عملية كلية تشتمل بالقوة على أحكام جزئيات موضوعها.
٥. تعريف برگزيده: قضية أغلبية ( أكثرية) فقهية.

موضوع قواعد فقه:
فعل مکلف است

مثال:
قاعده فقهی : الخروج من الخلاف مستحب، بیانگر حکم شرعی خروج از خلاف فقهی در یک مسأله با شروط خاص آن است. بر این اساس، قواعد فقهی، احکام فقهی وابسته به فعل مکلف را بیان میکنند

اهداف و فواید قواعد فقه:

۱. تسهیل در حفظ و تنظیم مسائل پراکنده فقهی
۲. تکوین و تقویت ملکه فقهی
۳. فهم مقاصد شریعت
۴. کاربرد در مباحث حقوقی